

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המצרכנו:
שלום כחו
עורך משנה:
דוב איתן

עורך כתוב:
פיליפ קשת
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברדיין, שיוע נלור, יליזו נליר, דוד חורוביץ, רותי ורד אברהם אימון, עמאלה מנצור, אלכס מסיס, אריבה סטן, עמוס פינג, שלמה פרל.

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136, מען למברקים: "עולם-פרט", חמוצות לאור: העולם הזה בע"מ, 1905 משה שהם בע"מ, תיא. טל. 31139, תחפצה: דוד טופל ובניו, גבר-אביב, המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2,162,191

ישראל כסף רב בצורת ימי-עבודה של חוקי רים הרוצים, דלק למוניות ומחירי נייר ה"דו"חיים, שלא לדבר על הקאלוריות שבוכיבו עלי-די, רבניו הבילוש והחקר בשעת ה"תהליך המחשבתי העמוק. אולם הוא הוכיח, לפחות, כי שומרי ישראל, כאמור, אינם נמים ואינם שנים.

ועוד הערה קטנה לפרק "ריגול". לפני שבועיים פירסם העולם הזה, בצורה שקטה וצנועה, ידיעה סנסציונית מאד: כי היועץ המשפטי לממשלת ישראל, חיים הר" מן כהן, נפגש בבנין האו"ם עם הגברת מארי פראנסיס האגן, הנתינה האמריקאית שנשפטה בישראל בעתן ריגול לטובת סור" יה, ואף ישבה הקופה ארוכה בבית-הסוהר כאן, כהן, שהיה התובע במשפטה של אר" תה גברת צעירה ויפת-חור, הזמינה אותה שלוש פעמים לארוחת-צהריים, בילה עמה שעות ארוכות.

המרגלת המצרית

ידיעה זו של העולם הזה הועתקה מיד עלידי כמה עתונים אחרים (כמוכן ללא ציון המקור, ובמקרה אחד תוך הסחאה פחית של מקור זה), עד כה לא היתה שום הגובה רשמית. חייו הפרטיים של היועץ המשפטי אינם מעניינים, כמוכן, איש, אך אין זה רגיל כי פקיד בכיר ייפגש עם אשה הידועה כסוכנת-ריגול של האויב. כהן הוא אחד מאותם האנשים המחויי קים בידיהם את המונופול הבלעדי על דאגה לבטחון המדינה. לכן חיבר כהן כמה וכמה חוקים, המאפשרים לאסור את כ"ר לנו מחר בבוקר בעתן החשד (האמיתי או הכבוז) הקל ביותר של פגיעה בבטחון זה. דאגתו היתה כה חמורה וקיצונית עד שלא חשש אמילו להיחשד עלידי רבים כמשפטן קמעט מפאיסטי ביחסו לזכויות האדם, חופש העתונות והגבלת השלטון, או מה בנוגע?

... במספרים, שהגדולים אל ראל, היה לנו ויכוח סוער על פירסומי העולם הזה

מכתבים

שליחות במחתרת

בחסיקו את המסקנות מפרשת השליחות במחתרת" (העולם הזה 1005) מזכיר העורך כמה קורות נכונות, אך לדעתי הוא שכח את הנימוק העיקרי, שגרם להחלטתם של בני"י, שילוח ושות' לחבל בשליחות זו. כל המשטר הקיים בארץ — מתנוכה ועד למגבית היהודית המאוחדת, מחוקיההחירום ועד לשוד הקרקעות — בנוי כולו על המל" חמה המתמדת בערבים. משטר זה יתמוטט כולו למחרת היום בו יושג שלום אמיתי עם עמי ערב. שלום זה ייצור בישראל תנ" אים כלכליים, חברתיים, מדיניים ותרבותיים אשר לא ישאירו שריד וזכר מן המפלגות השולטות כיום בישראל. משטר בעולם רוצה להמשיך בקיומו. מעולם לא עשה משטר קיים בהכרה מלאה משה, שסופו לשלול מעליו את כל הה" נאות החומריות והחברתיות הכרוכות בשל" טון. על כן, מה הפלא אם המשטר הקיים בארץ מחבל בהכרה מלאה בכל נסיון של ממש להשיג שלום ושיתוף-פעולה בין תנ" עת-התחיה לבין תנועת-השיחרור הערבית?

מאמר העורך והמקד האחרון כסדרה נרמו לכל שאינה הנוקד כל עבודה, ולאחר שלי" חת הילדים לביית-הספר הנני כותבת אליכם אך ורק כרי לומר: "תחזקוהו ידיכם." כמו הרבה קוראים נדהמתי מהנליונים הרא" שונים, ומנליון נלניון הלכה נדהמתי ו" הפכה לאכזבה מרה נוכח אולת-החיד של ראשי השלטון. מהמאמר האחרון מתברר של עדיין לא נסגרה הדלת למשאומות. הנני אם לשלושה ילדים, ואיני מנייה הרבה לענינים שמחויי לטיפול בהם בכל אופן, נראית לי דרך ההשתלבות במרחב השכי כפתרון היחיד העשוי להביא לידי עתיד טוב יותר והיגיוני יותר מההווה שלנו.

ויככר איתך, כפר-טאב מרו פעם בפעם הנכב דנים בנושא מסוים, שרלונו בעל ענין צבורי, חברתי או מפלגתי, ומפרסמים את המאמרים בנושא זה במספר נליונות, כמו שליחות במחתרת או השטבר בקיבוץ. קוראים קשה לעקוב אחרי הנושא; המרחק של שבוע בין פרסום לפרסום תורם את חלקו לניתוח הקשר בין מאמר למאמר, באופן שלא נוצרת אצל ה" קורא מנגרת רצופה ושלמה של הנושא. לפיכך רצוי היה, מיד עם תום פרסום סידרת המאמרים המפורזת על נליונות מס" מר, להוציא לאור, כמסכתות מספרן או חר" ברית, ריכוז של הסדרה ככתבה וכלשונה כפי שפורסמה בנליונות העולם הזה. אם הנושא נרמ לתנועות רציניות כבאר העת" נות, אפשר לפרסם גם אותן במידה שקיימת אפשרות טכנית לכך.

הכז מותר — בתוך הקיבוץ

קראתי בעיון את רשימותיכם (העולם הזה 1004 והלחה) על בעית הקיבוץ, ומציינ במיפור שציפיתי לויכוח זה מוזן. לפי דעתי ודעת חברי, וביניהם גם חברי קיבוץ צים, עתידו של הקבוץ מהווה לא רק בעיה כאובה, כי אם ברור ללא ספק שבצורתו החברתית והכלכלית כמו שהוא, צועד ה" עבודה לקראת אברון. אני נמצא במחנה עבודה של סטודנטים באחד הקיבוצים ה" גדלים, וכמו כן אני אהר של הקבוץ. הנה כמה ראשי-פרקים שסיכמתי לי על ה" בעיה:

(א) הקיבוץ כצורה חברתית היה פעם צ" רד השעה, אולם כיום כל התפקידים החל" ציים של התישבות והנהגה, קיבלו אופי ממלכתי מבוסס על חישובים כספיים. את ה" חלון בקיבוץ החליף כיום פועל הרחק ה" שבר" ב" עבודה שכירה היא ענין של הגדרה תלושה מהמציאות. אין קיבוץ אשר מסוגל להפעיל משק יעיל ללא עבודה שכי" רה. ג) אין טעם להפוך את הקבוץ למסד סוציאלי, שבו ימצאו מקלט כל מיני מקרים סוציאליים. ד) כדי להוציא את הקיבוץ משברו יש להחמיר את משטר העבודה בו, להוציא את אלה שאינם עובדים יעילים מ" מסגרת המועמדות לחברות, ולהגדיל פי שלוש את התקציב האישי. טוב יותר ל" פתח משק קטן יותר ולהרים את רמת-החיים, מאשר לשאוף למפעלים נרנדיזיים על חש" כון רמת-החיים. מנהיגו ואבותיו הערובי ניים של הקיבוץ צריכים להפסיק להתפלסף על בעיות רעיוניות ולדאוג יותר לבעיות כלכליות וחברתיות. כל הם הורסים את ה" משק הקיבוץ רק כדי לשמור על האידיא" ליציה של רעיונות ושמיירת פורכטיג'ה מס" נלית.

פאול כץ, גבעתי-ברנר

אם אתם מעוניינים בדוגמא של התפרקות משק צעיר של יוצאי תנועות נוער (המדת נות-העל"ים), הרי הדוגמא הטובה ביותר לכך היא קיבוץ ירחנה של הקיבוץ המאוחד. מכהתה של מאה איש שקיבלו משק שלם על אחריותם עם מיום השכינות, לא נשאר אחריו שלוש שנים גם אחד.

גי, שטרך, רמות-השבים כיצד תסבירו את התופעה שאפלי תיירים מרוב ארצות תבל, כבואם ארצה, ממהרים אל הקיבוץ כדי לראותו ואף ללמוד ממנו, בעוד שאת "העולם הזה" אין הם ממהרים לבקר? אתמה אם מקור התפתחותם של הקיבוץ בכלל ועל הקיבוץ המאוחד בפרט נעוץ ב" מצפון בלתי-ניק, או שמכר לכך צריך ל" חפש בעזרת פסיכולוג? אולם הוספתם חטא על פשע, בכך שפירסמתם ארבעה מחברי קיבוצי ללא ציון העובדה שהתמונה הנה מעשה ידיו של הצלם האמן איש הקבוץ פטר מרס.

איל, פלמחים

על הקיבוץ. אינני יכולה לומר שכל ה" דברים היו לזכותכם, אולם מעניין כי ב" הדברים שפירסמתם עד כה משמשים נוש" אים לכתבות ודיונים בחבורות הקיבוץ, ב" אסיפות הורים וכו'. שם משמיעים דברים הרבה יותר חריפים ממה שפירסמתם. אלא שכנראה שאצלנו הקיבוצניקים יש נגישות כזאת, שאנו מוכנים שאמרו עלינו הכל -- בתוך הקיבוץ ולא מחוצה לו.

חינוך בשיטות יפות

אינני רוצה שמכתבי זה יתקבל כפגיעה או התנגדות לנברת וראי. נהפוך הוא, ב" רצוני להודות לה על הכתבה המאלפת (ה" עולם הזה 1005) בקשר לחינוך, ואני איתה, או נכחו יותר עם מר ניל, ומסכימה לכל דבריו. לדעתי היה הרבה יותר פשוט ל" הגברת ולא היתה מפליגה, באופן שהיה נראה לה, על ספרו והיתה באה לספר לנו מנסיונה בעוד כמה שנים. בלי ספק היתה יכולה גם היא לתת על קנקנה של שיטה זו ותוצאותיה לגבי בתה. אינני מבטלת את השנה הראשונה של אמהותה, ואני מסק שהיא אם טובה, אבל לדעתי עדיין מוקדם להוציא את המסקנות על תוצאות החינוך. אשמח לשמוע ממנה בעוד שנתיים. אגב, גם אני אם לבת.

דינה ורדימון, חיפה ... ריקה וראי באמת חכמה גדולה, יש לה עזרת במשך כל היום, כפי שסמכת מכת" בתה, ומשום כך היא יכולה להתמסר ל" חינוך בשיטות יפות. האם היא חושבת שאני לא הייתי רוצה להגות כך אל ילדי? אולם נראה אותה גם שלושה ילדים, וללא כל עזרת, האם גם או יהיה לה הרבה זמן לחשוב על חינוך?

נחמה קלמן, ירושלים

ריקה וראי היא אופי הומרת הטובה ביותר בין המתכונות והמחנכת הטובה ביותר בין המורות ... גדי שאול, תל-אביב

כה לחי, ריקה הניע הזמן שמישהו את מנה לאמהות שלנו, הרצות עם הבנלה את רי דנילה ותמחות אחר כך מרוע הוא נר" בלך מלא מסבכים. ש. ילין, תל-אביב ... נידעתי שני ילדים בדיאים ושלמים מ" בלי לקרוא את ניל או את ריקה וראי, ולא קראתי ספרים במיוחד כיצד עלי לנה" לם. חינכתי אותם כפי שחוש ההגיון שלי אמר לי ונהגתי בדיוק כמו שמיעצת ריקה וראי לנהוג. אינני חושבת שכראי לכתוב מאמרים על נושאים כאלה, כי אלה שנהגו בהגיון חינכו כבר קודם את ילדיהם לפי שיטה זו, ולאמרות חמרות הגיון לא יעזרו אפילו מאמר של בניגודיו על החינוך. דליה קלי, תל-אביב

האם השתכרתם גם אתם כמו חרי קולק ביום העצמות על שאתם צועקים "תחי והפסיקי ראי" הצעתי לריקה: חדלי מזה ומגנון צמה, כרמיה

תחילה נרתעתי מהמאמר בגלל עצם הכ" תרת והשילוב המור בין כתבה על חינוך ושמה של ומרת. שאלתי את עצמי: מה לכהו בבית-הקברות? והרשתי כמו לפני קריאת מאמר של הרב הראשי נסים על מוסיקת הנ"י המודרנית. אולם כשהתגברתי על ההסתייגות הסבעית, קראתי את המאמר על תומי. התוצאה היחידה היתה שמיחרתי לקנות את ספרו של ניל, "המטפחה והילד" החפשי" ... זהו זה. אני חושב שהרבה אנ" העים היו פותרים את בעיותיהם, לו העים קו לחשוב בנושא זה.

לא גאון, לא מבורך

שמחתי להיכוח שוב כי הנכם נאמנים ל" מסורת העתונות ומסרתם את הקשרה של סרכן המלחמה ישעיהו קולר (העולם הזה 1003) ללא כחל ושוק, על אף הסכנה שתראו כדולגים בפצעים, כפי שנתשבתם לחיות-ניקים או פרוקומוניסטיים כששמרתם על המסורת שלכם. ניסלוביץ אדריאן, סרבן מלחמה, פתח-תקוה

... או שקולר נאון או שהוא מסורף. על כל פנים לא בנאון ולא כמבורך אסור להתעלל. ישעיהו קולר עונה על ידי מס" צדיקים ועל כך יכול להעיד כל מי שהוזקק בכלא הצבאי בו הוזקק קולר. אנהגו מקוים שעקב הקמת ועדת החקירה יועמדו האש" מים לדין, וישיתנה אחת ולתמיד היחם אל האסירים החיילים.

תפקיד הפרט

אולי לכתב הקולנוע שלכם יש דעות קרו" מות על נרמנים ועל השפה הגרמנית, בכל אופן אינני יכולה להסכים בשום אופן ל" דעתו על הסרטים רוברט הגרמנים, בסיכום הסרטים של השנה (העולם הזה 1004) אתם מציינים כאילו ישפע הסרטים הגרמנים יש" כן סכנה למעקב הסוב. אתם לועגים לאדיאל" של הסרטים הגרמנים, שהוא כביכול נימו" סין בסגנון פרנץ יוזף. קודם כל, עדיפים אפילו אדיאלים כאלה, לדעתי בכל אופן, על אדיאלים של רדיפה אחר העושר, של שיתות מידות ושיתות מוסר, של ריקנות ושלטון כל דאליים המופיעים בסרטי הול" כיד או בסרטים אירופיים אחרים. נכון שהסרטים הגרמנים הם בעיקר סרטי בידור קלים, עליונים ושלונים, אולם זאת מסרתו האמיתית של הקולנוע, להרגיע את הצופה, להשתכח ממנו את דאגות יומו, וללא דווקא להכניסו אל בעיות מסובכות שיכבירו עליו ועוד ימרטו את עצמו. פסח קליין, רמת-גן